

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

TÜRKİYE'DE KUDUZ VE YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

Dr. Ebru AYDIN

Zoonotik ve Vektörel Hastalıklar

Daire Başkanı

0 312 565 5347

ebruaydin.tr@gmail.com

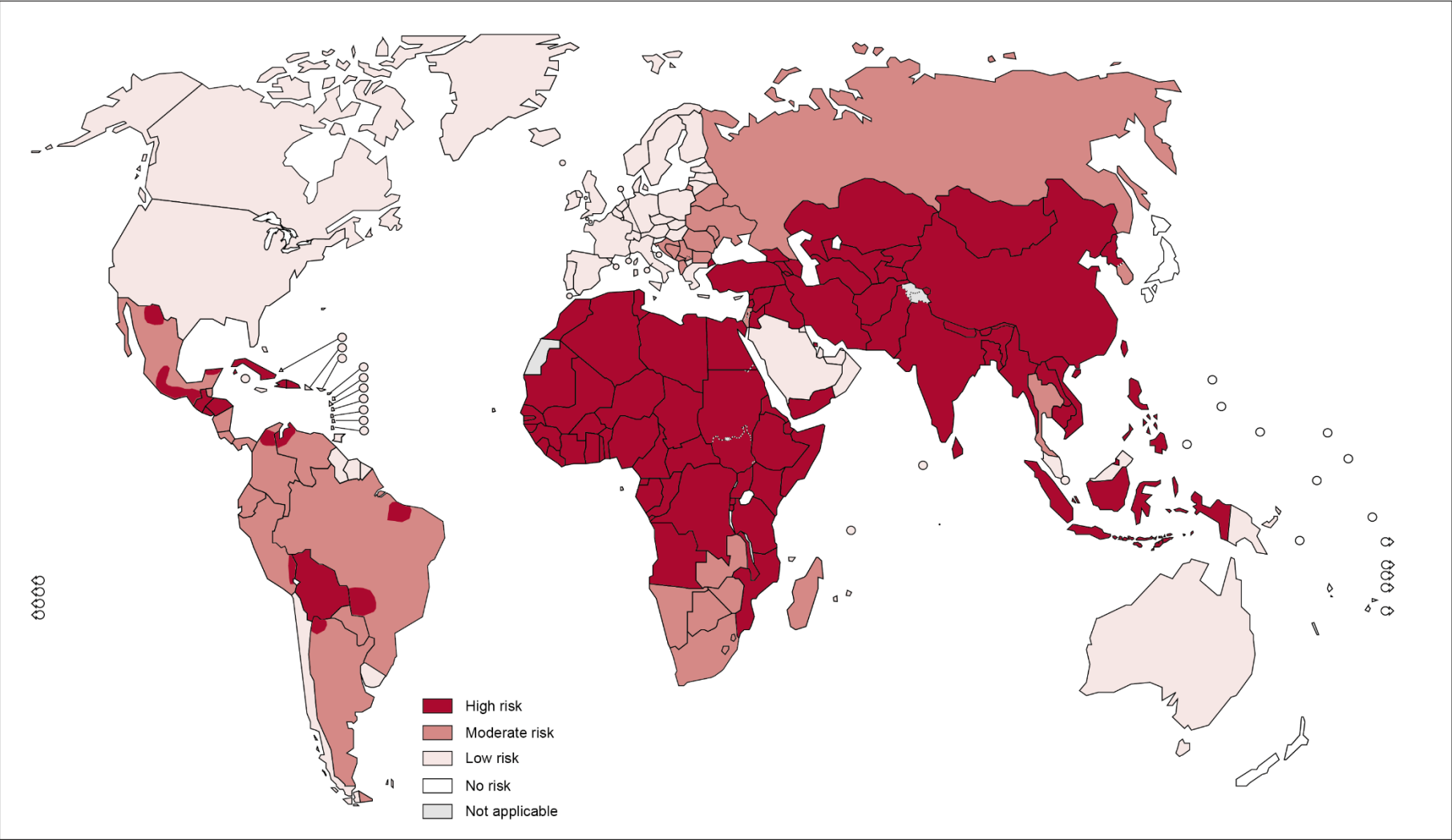
ebru.aydin@thsk.gov.tr

KUDUZ

- Kuduz, **dünyada hâlâ önemini koruyan** bir hastalık olup önemli bir halk sağlığı sorunudur.
- DSÖ verilerine göre her yıl yaklaşık:
 - *10 milyon kuduz riskli temas,*
 - *55 bin ölüm (Afrika ve Asya'da kırsal alan),*
 - *560 milyon dolar profilaksi amacıyla harcama yapılmaktadır.*

Distribution of risk levels for humans contacting rabies, worldwide, 2011

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement. © WHO 2012. All rights reserved

Data Source: World Health Organization
Map Production: Control of Neglected
Tropical Diseases (NTD)
World Health Organization

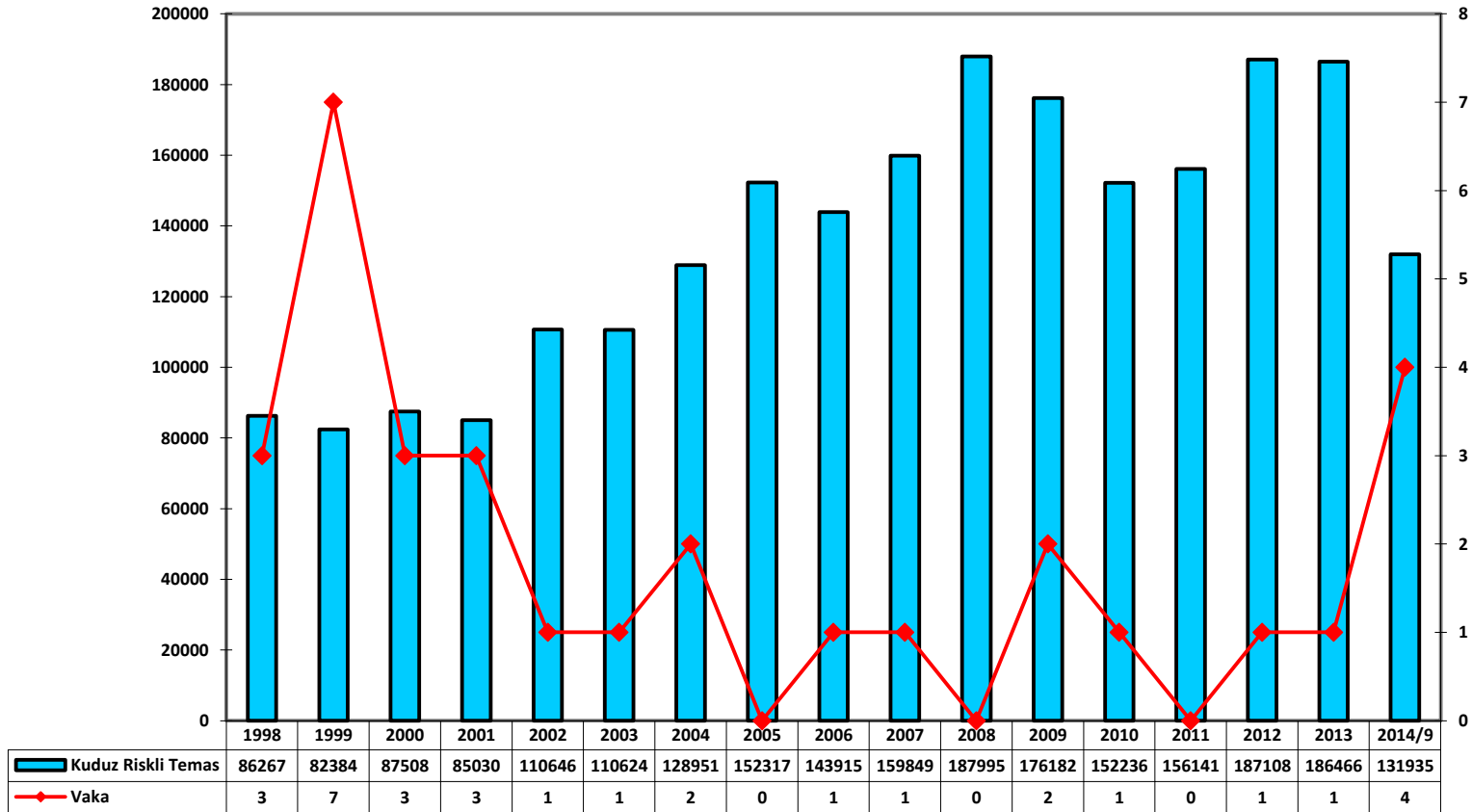

TÜRKİYE'DE KUDUZ

- Ülkemizde yılda 1-2 insan kuduz vakası ortaya çıkmaktadır.
- Bakanlığımıza yılda yaklaşık 180.000 kuduz şüpheli temas vakası bildirilmektedir.
- Ülkemizde sadece kuduz aşısı ve antiserumu için yılda yaklaşık 7 milyon TL kaynak harcanmaktadır.

KUDUZ ŞÜPHELİ TEMAS VE KUDUZ VAKALARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI (1998-2014/9)

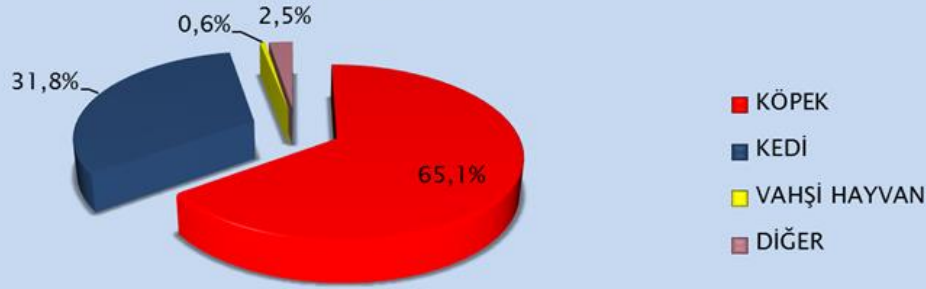
KUDUZ VAKALARIMIZ

- 2007 yılında 1 kuduz vakası (İstanbul) bulunmaktadır.
- 2008 yılında kuduz vakası Ülkemizde görülmemiştir.
- 2009 yılında 2 kuduz vakası (Niğde ve Şanlıurfa) görülmüştür.
- 2010 yılında ise 1 kuduz vakası (Şanlıurfa) görülmüştür.
- 2011 yılında kuduz vakası görülmemiştir.
- 2012 yılında 1 kuduz vakası (Şanlıurfa) görülmüştür.
- 2013 yılında 1 Kuduz vakası (Bursa) görülmüştür.
- 2014 yılında 4 kuduz vakası (2 Ağrı, 1 Yozgat, 1 Erzurum) görülmüştür.

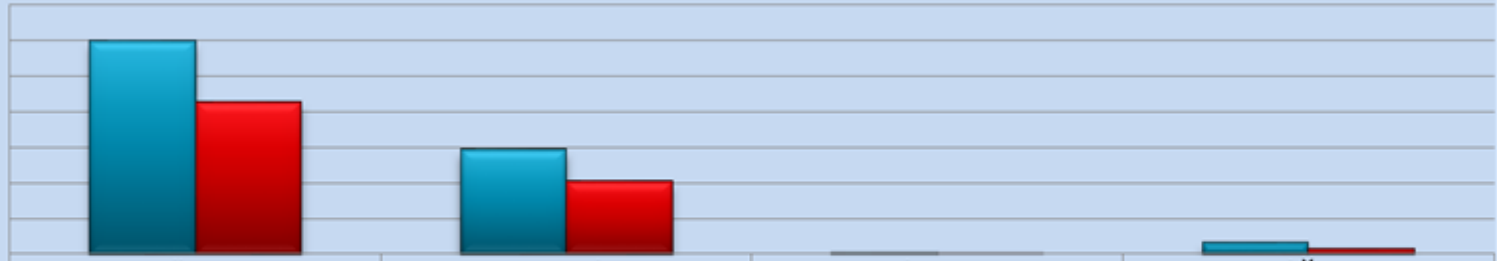

Kuduz Şüpheli Temasa Neden Olan Hayvanların Tür Dağılımı (2013-2014/9 Ay)

Kuduz Şüpheli Temasa Neden Olan Hayvan Türlerinin Dağılımı (2013, %)

140.000
120.000
100.000
80.000
60.000
40.000
20.000
0

■ 2013

120.197

58.660

VAHŞİ HAYVAN

1.080

DİĞER

6.579

■ 2014/9 ay

85.851

41.033

726

3.270

MEVZUAT

- Ülkemizde insanlarda kuduz ile ilgili uygulamalar 09/05/2001 tarihli ve B100TSH0110002 / 7755 sayılı ***Kuduz Korunma ve Kontrol Yönergesi*** çerçevesinde yapılmaktaydı.

MEVZUAT DEĞİŞİKLİĞİ

- Söz konusu yönergenin yayım tarihi olan 2001 tarihinden günümüze kadar olan süreçte meydana gelen bilimsel gelişmeler ve Sağlık Bakanlığının yeniden yapılanması gibi sebeplerle ilgi yönerge de değişiklik yapılması gerekmiştir.
- Kuduz Bilim Kurulu tarafından yönerge incelenerek güncellenmesi ve değiştirilmesi gereken konular belirlenmiştir.
- Bu kapsamda gerekli değişiklikler yapılarak 'Kuduz Saha Rehberi' isimli döküman hazırlanmıştır.

KUDUZLA MÜCADELE VE PROFİLAKSİ UYGULAMALARI GENELGESİ (2014/30)

- Kuduz riskli temas durumlarında yaklaşım ve kuduz profilaksi uygulamaları “Kuduz Saha Rehberi”nde belirtilen usul ve esaslara göre yapılacaktır.
- Konuya dair eğitimler, “Kuduz Saha Rehberi” doğrultusunda yapılacak ve ilgili personelin eğitimlerinin ivedilikle tamamlanması sağlanacaktır.
- Kuduz ile karşılaşma riski mesleki veya diğer nedenlerle artmış olan kişilere temas öncesi profilaksi uygulamasının önemiyle alakalı bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

KUDUZLA MÜCADELE VE PROFİLAKSİ UYGULAMALARI GENELGESİ (2014/30)

- Kuduz riskli temas nedeniyle profilaksiye alınan kişiler, hastalığın ciddiyeti ve aşı gerekliliği konusunda bilgilendirilecek ve Ekte yer alan Bilgilendirme Formu iki nüsha halinde düzenlenerek imza altına alınacaktır. Bu formun bir nüshası kişiye ya da yasal temsilcisine aşı kartı ile birlikte verilecektir.
- 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 57 nci maddesi mucibince zorunlu olan kuduz ve kuduz riskli temas vakalarının bildirimleri gecikmeye mahal verilmeksizin yapılacaktır.

KUDUZLA MÜCADELE VE PROFİLAKSİ UYGULAMALARI GENELGESİ (2014/30)

- Kuduz riskli temas bildirimlerindeki mevcut uygulamalara yeni elektronik sisteme geçiş sağlanana kadar devam edilecektir. Bu kapsamda, kuduz riskli temasa maruz kalan her kişi için bir adet “Kuduz Riskli Temas Vaka İnceleme Formu” doldurulacaktır.
- Her ayın sonunda tedavisi tamamlanmış olanlar revize edilen Kuduz Riskli Temas Aylık İzlem Formu ile Temel Sağlık İstatistik Modülü (TSİM) üzerinden Kurumumuza bildirilecektir.
- Kuduz aşısı ve immunglobulin uygulamasına bağlı olarak gelişen istenmeyen etkilerde 2009/18 sayılı Aşı Sonrası İstenmeyen Etkiler (ASİE) Genelgesi doğrultusunda hareket edilecektir.

KUDUZLA MÜCADELE VE PROFİLAKSİ UYGULAMALARI GENELGESİ (2014/30)

- Olası kuduz vakaları en geç 24 saat içinde Halk Sağlığı Müdürlüğüne telefon, faks gibi araçlarla ihbar edilecek, derhal sürveyans çalışmalarına başlanacaktır.
- Kuduz hastalığından şüphelenilmesi durumunda kesin tanının konulabilmesi için laboratuvar doğrulamasının yapılması gerekmektedir. Bu sebeple, kuduz şüphesi ile takip edilen ve/veya ölen insanlardan “Kuduz Saha Rehberi”nde belirtilen şekilde numuneler alınacak ve laboratuvar tanısı için belirlenmiş referans laboratuvara ulaştırılacaktır. Numuneler biyogüvenlik önlemleri altında ve soğuk zincir şartlarında en seri şekilde nakledilecektir.

KUDUZLA MÜCADELE VE PROFİLAKSİ UYGULAMALARI GENELGESİ (2014/30)

- Kuduz riskli temasla ilgili mevcut durum değerlendirilecek, başka temashların olup olmadığına ilişkin inceleme ve araştırma çalışmaları yürütülecektir. Bu çalışmalarda enfeksiyon hastalıkları uzmanından da destek alınacaktır.
- Kesin kuduz vakalarına dair hasta dosyası, laboratuvar sonuçları, profilaksi uygulanmışsa uygulamalara dair bilgiler ile hazırlanacak inceleme raporu Kurumumuza gönderilecektir.

KUDUZLA MÜCADELE VE PROFİLAKSİ UYGULAMALARI GENELGESİ (2014/30)

- Kuduz riskli temasa sebep olan hayvanların müşahede altına alınarak müşahede sonundaki sağlık durumlarının bildirilmesi amacıyla İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerine durum, yeni elektronik bildirim sistemi kurulana kadar yazılı olarak bildirilmeye devam edilecektir. Bu konudaki yazışmalar kuduz riskli temas sonrası başvurunun yapıldığı ve profilaksi şemasının planlandığı sağlık kuruluşu tarafından yapılacaktır.
- Riskli temas bildirilirken İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinden profilaksi yaklaşımına yön vermesi bakımından müşahede sonucunun bildirilmesi özellikle istenilecektir.

KUDUZLA MÜCADELE VE PROFİLAKSİ UYGULAMALARI GENELGESİ (2014/30)

- Evcil, sahipsiz ve yabani hayvanlarda; kuduzdan korunma amaçlı önlemler, koruyucu uygulamalar, hastalık bildirim ve takibi, alınacak önlemler, aşılama, aşıllı hayvanların tanımlanması, hastalıktan korunma ve hastalık ile mücadele çalışmalarında görev ve sorumluklar, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından 18/01/2012 tarihli ve 28177 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Kuduz Hastalığından Korunma ve Kuduz Hastalığı İle Mücadele Yönetmeliği” ile belirlenmiştir. Bu konuda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın İl ve İlçe teşkilatlarıyla sürekli koordinasyon içerisinde çalışılacaktır.

KUDUZLA MÜCADELE VE PROFİLAKSİ UYGULAMALARI GENELGESİ (2014/30)

- Sahipsiz hayvanların aşılanması, işaretlenmesi ve rehabilitasyonu ile ilgili düzenlemeler ise 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ile 12.05.2006 tarihli ve 26166 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği ile yapılmıştır. Bu kapsamda kuduz hastalığı başta olmak üzere bütün zoonotik hastalıkların kontrolü amacıyla yasal düzenlemelerle verilen sorumluluklar kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde hastalıkla mücadele çalışmaları sürdürülecektir.

2001

2014

KUDUZ SAHA REHBERİ

- Genel bilgiler, tanımlar kısmı gözden geçirilmiş konuyla ilgili güncel verilere yer verilmiştir.
- Riskli temas sonrası profilaksi yaklaşımı gözden geçirilmiş, kategorize edilerek ülkemize adapte edilmiştir.
- Numune alma ve gönderme bilgilerine yer verilmiş, Örnek Gönderme Formu oluşturulmuştur.
- Kuduz Tanı Merkezlerine ve aşı sonrası istenmeyen etkilere yer verilmiştir.
- Defin işlemlerinden bahsedilmiştir.

KUDUZ AŞI TAKİP KARTI

➤ Kuduz riskli temas durumlarında kişinin aşı takibini yapması için Aşı Takip Kartı oluşturuldu.

UNUTMAYINIZ...

- Kuduz, hayvanlardan insanlara bulaşabilen ve kesinlikle ölümlü sonuçlanan bir hastalıktır.
- Kuduz aşısı, kuduz hastalığından korunmada en önemli uygulamadır.
- Doktorunuzun değerlendirmesine göre, kartınızda belirtilen müdahaleler yapılmış ve sizin için uygun bir aşı takvimi planlanmıştır.
- Aşılarınızı kartınızda belirtilen günlerde, ilk aşı-nızı olduğunuz sağlık kuruluşunda veya kuduz aşısı uygulayan başka bir sağlık kuruluşunda, kartınızla birlikte başvurarak yaptırınız.
- Doktorunuzun önerilerine mutlaka uyunuz.
- Çevrenizde başka ısırılan/ırmalanan, kuduz riskli teması olan ve sağlık kuruluşuna başvurmayan kişiler var ise lütfen onları da bilgilendiriniz.

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
KUDUZ AŞISI TAKİP KARTI

Kişinin
T.C./Pasaport No :
Adı ve Soyadı :
Doğum Tarihi :

Kişiye Planlanan Aşı Takvimi

1. Doz Aşı Tarihi :/...../.....
2. Doz Aşı Tarihi :/...../.....
3. Doz Aşı Tarihi :/...../.....
4. Doz Aşı Tarihi :/...../.....
5. Doz Aşı Tarihi :/...../.....

YUKARIDA YAZILI TARİHLERDE MUTLAKA AŞINIZI YAPTIRINIZ.
Aşı kartında belirtilen tarihlerde, aşı takibinizin yapıldığı sağlık kuruluşuna başvurunuz.

Bu aşı kartını saklayıp her aşıya bu kartla gidiniz.

*RİSKLİ TEMAS KATEGORİSİ: I II III IV

*Kuduz saha rehberine bakınız.

KUDUZ İMMÜNGLOBÜLİNİ UYGULAMASI
Kuduz immünglobülini uygulandı mı? EVET HAYIR
Tarih :/...../.....
İmmünglobülinin Adı :

Lot No :
Hastanın Kilosu :
Uygulanan Miktar :IU

TETANOS AŞISI VE İMMÜNGLOBÜLİNİ UYGULAMASI
Tetanos aşısı uygulandı mı? EVET HAYIR
Lot No:.....
Tetanos immünglobülini uygulandı mı? EVET HAYIR
Lot No:.....

PLANLANAN AŞI ŞEMASI

3 doz
 4 doz
 5 doz
 2.1.1 doz
 2 doz (Temas öncesi/temas sonrası tam doz aşılanan kişilerde)

DOKTORUN
Adı Soyadı :
Kurumu :
İmza :

UYGULANAN AŞI TAKVİMİ		Uygulayan	Aşı Seri No	Aşı Adı	Tarih
1. Doz Aşı				/...../.....
2. Doz Aşı				/...../.....
3. Doz Aşı				/...../.....
4. Doz Aşı				/...../.....
5. Doz Aşı				/...../.....

T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

KUDUZ BİLGİLENDİRME FORMU

Kuduz, hayvanlardan insanlara bulaşabilen ve kesinlikle ölümlü sonuçlanan bir hastalıktır. Evcil ya da yabani bir hayvanın ısırması, tırmalaması veya kuduz hayvanın salyasının, sıyrık veya çatlak cildinize, gözünüze, ağzınıza veya burnunuza temas etmesi ile kuduz riskiyle karşı karşıya kalmış olabilirsiniz.

Bu nedenle doktorunuzun değerlendirmesine göre, Aşı Takip Kartında belirtilen müdahaleler yapılmış ve sizin için uygun bir aşı takvimi planlanmıştır. Aşılarınızı aşı kartınızda belirtilen günlerde, bu sağlık kuruluşunda veya kuduz aşısı uygulayan başka bir sağlık kuruluşunda, aşı kartınızla birlikte başvurmak kaydıyla yaptırmanız hayati önem taşımaktadır.

Yukarıda ifade edilen bilgileri okudum. Kuduz riskli temas ve sonrasında oluşabilecek kuduz hastalığı ile ilgili bilgilendirildim. Kuduz Aşı Takip Kartımda belirtilen tarihlerde kalan kuduz aşılarımı yaptırmamın önemi hakkında bilgilendirildim ve kartı teslim aldım.

Kuduz aşılarımı yaptırmamam durumunda bütün sorumluluğun tarafıma ait olduğunu kabul ediyorum.

Hasta veya Hastanın Yasal Temsilcisi* - Yakınlık Derecesi

Adı-Soyadı :
T.C. Kimlik No'su :
Adresi :
Telefon :
İmza :

* Yasal Temsilci: Vesayet altındakiler için vasi, reşit olmayanlar için anne-baba, bunların bulunmadığı durumlarda 1. derece kanuni mirasçılardır. Hasta yakınının isminin yanında yakınlık derecesini belirtiniz.

RABIES INFORMATION FORM

Rabies is a preventable fatal disease can be transmitted from animals to humans. You may have faced the risk of Rabies by biting or scratching of a domestic or wild animal and contacting of the rabid animal's saliva to scratches or cracks on your skin, your eyes, your nose or your mouth.

Therefore, according to your doctor's assessment, medical interventions performed to you and specified to the Vaccine Follow-up Card. An appropriate vaccination schedule is planned for you.

It is of vital importance to have vaccinated on the days indicated in the vaccination card with the condition of the applicant together with the vaccination card at this healthcare institute or other healthcare institutes that implements the rabies vaccine.

I have read the information written above. I have been informed about possible rabies exposure and rabies disease that may occur after. I have been informed about the importance of vaccinating against rabies on the remaining dates specified at Vaccine Follow-up Card and took delivery of the vaccine card.

In case of rejecting planned medical interventions to be performed to me and/or not vaccinating for the rabies or not completing the rabies vaccination schedule after possible rabies exposure, all the responsibility belongs to me.

Patient's Name-Surname:
Passport Number:
Address:
Phone:

Patient's Legal Representative *, if any:
Name-Surname:
Passport Number:
Address:
Phone:

Patient's or Patient's Legal Representative's Signature:

Of the Physician who has informed the patient or patient's legal representative:
Name-Surname:
Signature:

*Legal Representative: Guardian for those under guardianship, parents for minors, their legal heirs in situations where there are no first degree kinship. Indicate the degree of kinship next to patient's name.

T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

+

EK-2

KUDUZ RİSKLİ TEMAS VAKA İNCELEME FORMU

Tarih: <u>...../...../.....</u>	Saat:	Protokol No:
HASTA KİMLİK BİLGİLERİ		
Ad Soyad:	Doğum Tarihi: <u>...../...../.....</u>	
TC Kimlik No:	Cinsiyet: ☐ Erkek ☐ Kadın	
Kilosu:	Mesleği/İşi:	
İkamet (Ev) Adresi:	Tel (Ev):	
	Tel (Cep):	
İlçe ve İl:		
Hasta Yabancı Uyruklu İse	Pasaport No:	
	Ülke:	
KUDUZ RİSKLİ TEMASA AİT BİLGİLER		
Riskli Temas Tarihi: <u>...../...../.....</u>		
☐ Hayvana dokunma veya besleme ☐		
☐ Sağlam derinin yalanması ☐		
☐ Çıplak derinin hafifçe sıyrılması (deri altına geçmeyen yaralanmalar) ☐		
☐ Kanama olmadan küçük tırmalama veya zedeleme ☐		
☐ Deriyi zedeleyen tek veya çok sayıda ısırma ve tırmalamalar ☐		
☐ Mukozaların, açık cilt yaralarının hayvanın salyası ile temas etmesi ☐		
☐ Lezyonun kafa, boyun, parmak uçları gibi sinir uçlarının yoğun olduğu bölgelerde olması ☐		
☐ Kuduzla yakalanma ihtimali olan yabani hayvan türleri ile riskli temas ☐		
Riskli Temasa neden olan hayvan türü ☐ Kedi ☐ Köpek ☐ Vahşi Hayvan ☐ Diğer: <u>.....</u>		
☐ Kaçtı, tanınmıyor	☐ Sahipli, aşısız, gözlem altında	
☐ Öldü veya öldürüldü	☐ Sahipsiz, aşılı gözlem altında	
☐ Sahipli, aşılı, gözlem altında	☐ Sahipsiz, aşısız, gözlem altında	
Kişiyi daha önce kuduz <u>profilaksisi</u> uygulandı mı? ☐ Hayır		
☐ Evet ☐ <u>Temas Öncesi</u>		
☐ <u>Temas sonrası</u>		
Daha önce uygulanan <u>profilaksisi</u> resmi olarak belgeleyebiliyor mu? ☐ Evet ☐ Hayır		
Kişinin devamlı kullandığı ilaç veya kronik hastalığı var mı? ☐ Evet ☐ Hayır		
Devamlı Kullandığı ilacın adı:		

Yukarıda verdiğim bilgilerin doğruluğunu kabul ediyorum.	
HASTANIN VEYA SORUMLU YAKININ	
Adı Soyadı:	Tarih: <u>...../...../.....</u>
TC Kimlik No:	İmza:

Hayvan Gözlem Altında ise: <u>.....</u> Belediyesi / Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl-İlçe Müdürlüğü, <u>.....</u> Tarih ve Sayı ile müşahade sonucu:

Riskli Temas Kategorisi: I II III IV
☐ ☐ ☐ ☐

Sağlık Kuruluşunda Uygulanan Tıbbi Yaklaşımlar	
☐ Yara Bakımı	
☐ Tetanoz Profilaksisi	
☐ Kuduz Aşısı uygulanmasına gerek yok	
☐ Kuduz Aşısı	Başka kurumda uygulanmışsa Kurum Adı:
	Tarih: <u>...../...../.....</u>
☐ Kuduz Antiserumu	Başka kurumda uygulanmışsa Kurum Adı:
	Tarih: <u>...../...../.....</u>

Planlanan aşı şeması	
☐ 2,1,1	☐ 3 doz
☐ 4 doz	☐ 2 doz (Daha önce tam doz aşılanan kişilerde)
☐ 5 doz	☐ 2 doz (Temas öncesi profilaksisi tam uygulanan kişilerde)

PLANLANAN AŞI TAKVİMİ		UYGULANAN AŞI TAKVİMİ	
Kuduz <u>Antiserumu</u> Tarih: <u>...../...../.....</u>		Kuduz <u>Antiserum</u> adı:	
		Verilen Miktar: <u>.....</u> IU	
1. Doz aşısı Tarih: <u>...../...../.....</u>	Tarih: <u>...../...../.....</u>	Aşı adı ve Seri No:	
2. Doz aşısı Tarih: <u>...../...../.....</u>	Tarih: <u>...../...../.....</u>	Aşı adı ve Seri No:	
3. Doz aşısı Tarih: <u>...../...../.....</u>	Tarih: <u>...../...../.....</u>	Aşı adı ve Seri No:	
4. Doz aşısı Tarih: <u>...../...../.....</u>	Tarih: <u>...../...../.....</u>	Aşı adı ve Seri No:	
5. Doz aşısı Tarih: <u>...../...../.....</u>	Tarih: <u>...../...../.....</u>	Aşı adı ve Seri No:	

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

KUDUZ İÇİN LABORATUVARA ÖRNEK GÖNDERME FORMU

<i>Bu kısım örneğin teslim alındığı laboratuvar tarafından doldurulacaktır.</i>	
Örnek No:	
Laboratuvara Geliş Tarihi:/...../.....	
Laboratuvar Notu: (Örneğin kabul edildiği andaki durumu vb.)	
<i>Bu kısım örneği alan ve gönderen sağlık kuruluşu/klinisyen tarafından doldurulacaktır</i>	
GÖNDEREN KURUMA/KİŞİYE İLİŞKİN BİLGİLER	
HASTANE BİLGİLERİ	
Adı Soyadı:	Hastaneye başvuru tarihi:/...../.....
Kurumu:	
İli:	Hastaneye yatış tarihi:/...../.....
Tel:	Taburcu tarihi:/...../.....
Fax:	
HASTA KİMLİK BİLGİLERİ	
Adı Soyadı:	Doğum Tarihi:/...../.....
TC Kimlik No:	Cinsiyet: ☐ Erkek ☐ Kadın
İkamet (Ev) Adresi:	Mesleği/işi:
	Tel (Ev):
İlçe ve İl:	Tel (Cep):
KUDUZ RİSKLİ TEMASA AİT BİLGİLER	
Kuduz riskli temasa neden olan hayvan	☐ Sahipli ☐ Sahipsiz ☐ Yabani
Kuduz riskli temasa neden olan hayvanın türü, akıbeti vb.:	Kuduz riskli temasın meydana geldiği vücut bölgesi ve lezyonun özellikleri:
Kuduz riskli temasın meydana geldiği tarih:/...../.....	Klinik belirtilerin başladığı tarih:/...../.....
Klinik Belirtiler:	Aşılanma ve immünglobulini uygulanma durumuna ilişkin bilgiler:
LABORATUVAR İSTEM BİLGİLERİ	
Gönderilen Örneğin Cinsi:	Gönderenin Notu (Varsa):
1. 2. 3. 4. 5.	
Örnek alma tarihi:/...../.....	Tarih:/...../.....
Örnek alınma dönemi ☐ Antemortem ☐ Postmortem	İmza

KUDUZ BROŞÜRÜ

➤ Kuduz riskli temas durumlarında halkın farkındalığını arttırmaya yönelik olarak kuduz broşürü hazırlandı.

SABİM
ALO 184
1000 20 100

TC Sağlık Bakanlığı

www.saglik.gov.tr

Kuduzdan hayvanlarımız ve kendinizi korumak için kedi ve köpeklerinize yılda bir defa kuduz aşısı yaptırınız!

Kuduz, hayvanlardan insanlara bulaşan ve ölümlü sonuçlanan bir hastalıktır.

KUDUZ

[f](#) [t](#) [v](#) [g](#) [p](#) [/saglikbakanligi](#)

Nasıl Bulaşır?

Köpek, kedi, sığır, koyun, keçi, at, eşek gibi evcil hayvanlar ve kurt, tilki, çakal, domuz, ayı, sansar, kokarca, gelincik gibi yabani hayvanlar kuduzla yakalanabilir.

Bu hayvanlardan biri kuduz ise; Sizi ısırması, tırmalaması ya da salyasının sıyrık veya çatlak derinize, gözüne, ağızınıza veya burnunuza temas etmesi ile kuduz bulaşabilir.

Bu hayvanlardan biri ile böyle bir temasınız olmuş ise;
en yakın sağlık kuruluşuna başvurunuz!

Çevrenizde başka ısırılan veya tırmalanan, kuduz bir hayvanla herhangi bir teması olan kişiler varsa sağlık kuruluşuna başvurmaları konusunda bilgilendiriniz.

Doktorunuzun belirmediği takvime uyarak aşılarınızı gününde yaptırınız.

Hayvanınız kuduz olmuşsa;

Hayvanın huyunda veya hareketlerinde değişimler gözlenir, korkaklık, sinirlilik ve saldırganlık görülebilir.

Hayvanda genellikle şiddetli ısırma isteği bulunur.

Vücudunda felçler olabilir.

Yutkunma güçlüğü, salya akması, kasılmalar görülebilir.

Bu belirtileri gösteren hayvanlardan uzak durunuz ve en kısa sürede İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerine haber veriniz!

Prof. Dr. Firdevs AKTAŞ

Prof. Dr. Necla TÜLEK

Prof. Dr. Ateş KARA

Doç. Dr. Şebnem ERDİNÇ

Dr. Vet. Hek. Orhan AYLAN'a

TEŞEKKÜR EDERİZ.